

Niet-technische samenvatting 20171926

1 Algemene gegevens

1.1 Titel van het project	Onderwijs met kleine proefdieren
1.2 Looptijd van het project	5 jaar
1.3 Trefwoorden (maximaal 5)	Onderwijs, training, muizen, ratten, proefdierkunde

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project. <i>U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.</i>	☐ Fundamenteel onderzoek
	☐ Translationeel of toegepast onderzoek
	☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
	☐ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
	☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
	☒ Hoger onderwijs of opleiding
	☐ Forensisch onderzoek
	☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	De doelstelling van dit project is om personen in het kader van hun opleiding te onderwijzen in praktisch werk met laboratorium muizen en ratten. Een belangrijk leerdoel van de practica en trainingen is het verantwoord en zorgvuldig gebruik van deze dieren, waarbij rekening gehouden wordt met dierenwelzijn. Ook zal het belang van het bestuderen van diergedrag daarbij aan de orde komen. In combinatie met theorie over alle aspecten die belangrijk zijn bij het opzetten van dierexperimenten draagt dit project bij aan de opleiding van diergeneeskunde studenten het halen van de wettelijke bevoegdheid om als onderzoeker dierproeven met ratten en muizen te mogen doen.
---	--

3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	Zolang er dierproeven nodig zijn is het belangrijk dat het welzijn van de gebruikte dieren zo min mogelijk wordt aangetast. Wij leggen in ons onderwijs, inclusief dit project, de nadruk op de 3 V's (vervanging, vermindering en verfijning). Zo worden in de trainingen en practica aanwijzingen gegeven hoe rekening te houden met het welzijn van de dieren en krijgen deelnemers inzicht in diergedrag. Een welzijnsaantasting zal naast dat het <u>niet</u> goed is voor de dieren ook de kwaliteit van onderzoeksresultaten <u>niet</u> ten goede komen.
3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	Muis: 1800
Rat: 610
3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	De dieren gebruikt in ons onderwijs zijn gezonde dieren. Er kan stress als gevolg van fixeren en het uitvoeren van basale technieken door onervaren personen optreden. Injecties en bloedafname technieken kunnen zorgen voor een kortstondige pijnprikkel.
3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	Voor 98% van de dieren wordt het ongerief ingeschat op "licht"; de handelingen zijn minimaal invasief en de gekozen dierstammen en lijnen zijn goed hanteerbaar. Bij oefenen van operatie technieken wordt een enkele keer een surplus dier gebruikt zonder voorafgaande handelingen die bij bewustzijn plaatsvinden, dit is dan te benoemen als "terminaal" (+/- 2%)
3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	De ratten en muizen draaien mee in meerdere practica en trainingen gedurende een half jaar tot een jaar. Daarna worden de dieren meestal gedood of worden onder verdoving waaruit zij niet meer wakker worden gebruikt om operatietechnieken te oefenen. Soms kunnen dode dieren of weefsels van de dieren nog door andere onderzoekers gebruikt worden.

4 Drie V's

4.1 Vervanging
Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.	In ons onderwijs maken wij zoveel mogelijk gebruik van dierproefvrije methoden om vaardigheden aan te leren, zo hebben wij een plastic rat waarin bloedafname geoefend kan worden en kan hechten geoefend worden op een fietsband. Al het onderwijs met dieren wordt voorafgegaan door zelfstudie, instructie en/of demonstratie door een ervaren docent. Training met echte dieren is echter uiteindelijk noodzakelijk om bekwaam te worden.
4.2 Vermindering
Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.	Het aantal dieren dat wij gebruiken in onderwijs wordt zoveel mogelijk beperkt, zo gebruiken wij dezelfde dieren voor meerdere practica en trainingen. Een nog lager aantal zou zorgen voor een te hoge belasting per dier
4.3 Verfijning
Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen	Muizen en ratten zijn de meest gebruikte diersoorten als het gaat om proefdiersonderzoek. Vanuit ons departement ligt de expertise op deze diersoorten. Het gebruik van instructiefilmpjes op video als zelfstudie en de live demonstraties zorgen ervoor dat de handelingen die gedaan worden al

diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

bekend zijn, dit is een verfijning voor de dieren die in het practicum worden gebruikt. Tevens houden wij voldoende dieren op voorraad zodat wij rusttijden voor de dieren in acht kunnen nemen. Omdat de dieren lang bij ons zijn geven wij ze meer verrijking in de thuishooi dan gebruikelijk is in het plaatselijke dierenlab.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

Het onderwijs wordt op kleine schaal uitgevoerd, één docent heeft tijdens practica te maken met kleine groepjes studenten (meestal 4, maximaal 5), waardoor er persoonlijke aandacht is op de personen die de dieren hanteren. Technieken op dieren worden onder 1-op-1 begeleiding uitgevoerd, waardoor het welzijn van de dieren tijdens het uitvoeren van de procedure voortdurend in de gaten gehouden wordt en er tijdig kan worden ingegrepen als er iets mis (dreigt) te gaan. Na technische handelingen worden de dieren in een aparte bak geplaatst of gemarkeerd om het gedrag en het welzijn van de dieren in de gaten gehouden.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

31-07-2017

Beoordeling achteraf

Nee

Andere opmerkingen

Nee